

การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

The Development of Roles and Responsibility In Local Administrative Organizations

จรรยา มหายศนันท์*

สุรพล สุยะพรหม**

โกนิญฐ์ ศรีทอง***

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒) เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรม เพื่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ๑) การกระจายอำนาจยังไม่มีอิสระเพียงพอ ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วม คือ ด้านการวางแผน ขาดการมีส่วนร่วม ด้านการจัดองค์กร เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารของผู้บริหาร ด้านการสั่งการ ต้องมีความโปร่งใสในการออกคำสั่ง ด้านการประสานงาน ต้องเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และด้านการควบคุม ต้องพึงพาประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ส่วนปัญหาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชน ๒) การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรม ดังนี้ “ด้านการรู้จักผล” การเป็นผู้นำในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “ด้านการรู้จักตน” ปรับองค์กรให้มีคุณธรรม และ “ด้านการรู้จักชุมชน” โดยการให้สงเคราะห์บุคลากรด้วยหลักสัมมาปฏิบัติ ตามลำดับ ๓) การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามองค์ความรู้ที่ได้ “LIGPT Model” ดังนี้ L = Learning เพิ่มการเรียนรู้ ค้นปัญหา/สาเหตุ ความต้องการขององค์กร/ท้องถิ่น และศักยภาพของพนักงาน I = Importance ให้ความสำคัญกับภารกิจ G= Goal กำหนดเป้าหมาย การทำงาน อย่างมีสาเหตุ วัตถุประสงค์ P= Participation สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบทบาทการบริหารทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร T=Transparency มีความโปร่งใส ประชาชนตรวจสอบได้

คำสำคัญ : การพัฒนา, บทบาทและหน้าที่, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

** ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*** ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ABSTRACT

The main objectives of this dissertation were 1) to study general states of the problems towards development of roles and responsibilities in an organization's administration, 2) to study an integration of Buddhist principles for development of roles and responsibilities in local administrative organizations, and 3i) to present the guidelines to develop roles and responsibilities in local administrative organizations. Methodology were the qualitative research, by in-depth interview and quantitative research, by questionnaire. Findings of this study were concluded as follows: 1) the decentralization was not enough. people lack participation in administration. In planning, it lacks public participation; for organizing, it is only the role and responsibilities of administrators; it should be transparent in directing; for coordinating, it is duty of administrators; for controlling, it needs public participation in inspection. With regard to the problems, local administrative organizations, lack of coordination with the related persons and agencies. The overall an integration of Buddhist principles (Sappurisadhamma) The guidelines to develop roles and responsibilities in local administrative organizations. These could be presented as LIGPT. model as: L=Learning, there should plan reasonably by knowing the law. I= Importance, The availability of Plan Workplace policies. G = Goal, A cause How to get results Budget allocation P=Participation, there should create public participation by knowing the law. T=Transparency, the people to examine and monitor various activities carried out by local administrative organizations.

Keywords: Development, Roles and Responsibilites, Local Government
Administrative Organizations

๑. บทนำ

การจัดตั้งองค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อกระจายอำนาจบริหารไปสู่ท้องถิ่น โดยกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่นกับส่วนกลางในขอบเขตการกำกับดูแล ให้ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น มีความเป็นอิสระ มีอำนาจในการกำกับดูแล เพื่อป้องกันมิให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อน และเพื่อเป็นหลักประกันแก่ราษฎร ในท้องถิ่นว่าจะได้รับการบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

การพัฒนabatบาทหน้าที่ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๑ จำเป็นต้องนำหลักสัปปุริสธรรม
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง “การพัฒนabatบาทและหน้าที่ในการบริหารงาน ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น” เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนabatบาทและหน้าที่ในการบริหารงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคการพัฒนabatบาทและหน้าที่ในการ
บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ เพื่อศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมสำหรับการพัฒนabatบาทและหน้าที่ในการ
บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๓ เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนabatบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนabatบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น
งานวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research) และงานวิจัยปริมาณ (Quantitative Research)
โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

๓.๑ **ขอบเขตด้านเนื้อหา** จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ๑) แนวคิด
เกี่ยวกับการพัฒนา ๒) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับบาทและหน้าที่ ๓) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการ
บริหาร ๔) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และ ๕) หลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนา

๓.๒ **ผู้ให้ข้อมูลหลัก** การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการสุ่มแบบเจาะจงเลือกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสัมภาษณ์

๓.๓ **ประชากร** ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และเจ้าพนักงานระดับ
ปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน ๔๕๒ คน

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย “การพัฒนabatบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการ
สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หลังจากนั้นนำผลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพไปสนทนากลุ่ม
เฉพาะ (Focus Group Discussion) และนำผลที่ได้ไปทำการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสร้างแบบสอบถาม
(Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

^๑ อธิวุฒิ หมั่นมี, “มิติใหม่ของการบริหารองค์กรภาครัฐ”, วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ปีที่
๓ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๗): ๗๙.

๕. ผลการวิจัย

๕.๑ สรุปสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ดังนี้

ด้านการวางแผน ควรเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีการบริหารจัดการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีโครงสร้างที่กระชับนำระบบเทคโนโลยีในการให้บริการประชาชน **ด้านการจัดการองค์กร** การบริหารงานบุคคล ตามกรอบของกฎหมายในการบริหารจัดการ ได้แก่ การบังคับบัญชาตามสายงาน **ด้านการสั่งการ** ด้วยลายลักษณ์อักษรและวาจา เพื่อลดปัญหาและป้องกันข้อผิดพลาด **ด้านการประสานงาน** ในการกำหนดนโยบายและแผนงาน ต้องร่วมกันจัดทำและปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้ **ด้านการควบคุม** ผู้บริหารมีการควบคุมนโยบาย ผ่านการจัดทำแผน และยุทธศาสตร์ต่างๆ

สรุปจากแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผน รองลงมาได้แก่ ด้านการสั่งงาน ด้านการควบคุม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประสานงาน ตามลำดับ

๕.๒ ผลวิเคราะห์การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักสัปปริสธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ข้อที่ว่า “ด้านการรู้จักผล (อัตถิยัญตา)” รองลงมาได้แก่ “ด้านการรู้จักตน (อัตตัญญตา)” และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ข้อที่ว่า “ด้านการรู้จักชุมชน (ปฐิยัญตา)” ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการรู้จักเหตุ (อัมมัญญตา) พบว่า การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ได้แก่ว่า “มีบทบาทส่งเสริมกิจกรรม ฝึกอบรมพัฒนาการทำงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

ด้านการรู้จักผล (อัตถิยัญตา) บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ในการส่งเสริมกิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาการทำงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านการรู้จักตน (อัตตัญญตา) พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ในการปรับปรุงตนให้มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านการรู้จักประมาณ (มัตตัญญูตา) พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ในการเสนอแนะให้ความเห็นชอบงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานอยู่ด้วยการกำหนดจุดแข็ง

ด้านการรู้จักเวลา (กาลัญญูตา) พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ในการรับทราบปัญหาและเข้าประชุมปรึกษาหารือแนวทางการทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเหตุผล

ด้านการรู้จักชุมชน (ปริสัญญูตา) พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก โดยมีบทบาทสงเคราะห์ช่วยเหลือบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักสัมมาปฏิบัติ

ด้านการรู้จักบุคคล (บุคคลัญญูตา) พบว่า บุคลากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก มีบทบาทในการยกย่องบุคคลที่ควรยกย่องในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการแต่งตั้งและให้รางวัลปลอบใจ

๗. อภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันมาก โดยเฉพาะการวางแผน (Planning) การสั่งงาน (Commanding) ด้านการควบคุม (Control) การประสานงาน (Coordination) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัฐ วัฒนพานิช** ได้วิจัยเรื่อง “การปรับพฤติกรรมมนุษย์ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗” พบว่า จุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตคือ เริ่มจากการใช้ปัญญาเพื่อพัฒนา “ตนเอง” และเชื่อว่ามนุษย์ ทุกคนในโลกนี้เป็นผู้ที่ฝึกตนและพัฒนาตนได้ ให้เกิดปัญญา ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนไปในทางบวกโดยในการจะนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้จะต้องทำความเข้าใจในหลักดังกล่าวให้ดีและมีความเข้าใจในลักษณะของมนุษย์ในองค์กรศึกษาถึงระบบบริหาร การจัดรูปแบบขององค์กร สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรมา^๒

๑) ด้านการวางแผน พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า คณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีการพบปะกับประชาชนท้องถิ่น เพื่อแถลงนโยบายและผลการดำเนินงาน

^๒ณัฐ วัฒนพานิช, “การปรับพฤติกรรมมนุษย์ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗”, วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑).

ระยะๆ เช่นทุกสามเดือนหรือหกเดือนซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น และประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำระบบการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์มาใช้ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยปรับปรุงระบบการบริหารงานที่เน้นผลลัพธ์จากการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งจะมีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนและมีการจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารจะต้องจัดทำแผนปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารท้องถิ่น เพื่อให้บริการที่จัดให้แก่ประชาชนมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงระบบการคลังท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานรายได้ที่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการใช้จ่ายเงินรายได้อย่างคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่ง **เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale)** เชื่อว่าประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรมจะทำให้เกิดการเรียนรู้แตกต่างกับประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม โดยสามารถติดตามตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จของโครงการได้จากการดำเนินงานและใช้จ่ายงบประมาณด้านปริมาณ คุณภาพ เวลา และค่าใช้จ่าย

๒) ด้านการจัดการองค์กร พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดให้มีแผนผังองค์กร โครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ปรากฏชัดเจนตามหลักการ ดูแลกำกับกฎระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บุคลากรปฏิบัติงานตรงตามเวลา ให้คำแนะนำแก่บุคลากรให้รู้จักธรรมเนียม กฎระเบียบ และวิธีการปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พรชนก ทองลาด** ได้วิจัยเรื่อง “อิทธิพลของพรหมวิหารธรรมที่มีต่อความพึงพอใจในการทำงานและการปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานเซรามิกในภาคเหนือตอนบน” ว่า การปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานเซรามิกในภาคเหนือตอนบน ตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลทางตรงต่อการปฏิบัติงานมากที่สุดเรียงตามลำดับคือ การบริหารด้วยมุทิตา อุเบกขา เมตตา^๓

๓) ด้านการสั่งการ พบว่า อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการแต่งตั้งบุคลากรตามกฎระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติงานตามเป้าหมาย การสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรมีหนังสือแนะนำให้บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กิ่งดาว จินดาเทวิน** ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาและพัฒนารูปแบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดอุดรธานี” ว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยการวิเคราะห์ปัจจัยหลักและการสกัดปัจจัย พิจารณาค่าโอเคน มากกว่า ๑ ได้ ๗ ปัจจัยหลักและตัวชี้วัดในแต่ละกลุ่มและแต่ละปัจจัยมีหลักความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และผลการประชุมผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับ อบต. ในจังหวัดอุดรธานี ได้ปัจจัยหลัก ๗ องค์ประกอบ

^๓พรชนก ทองลาด, “อิทธิพลของพรหมวิหารธรรมที่มีต่อความพึงพอใจในการทำงานและการปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานเซรามิกในภาคเหนือตอนบน”, **วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต**, สาขาวิชารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐).

ประกอบด้วยปัจจัยหลักเดิม ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า^๔

๔) ด้านการประสานงาน พบว่า การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารมีเทคนิคการประสานงานกับบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงลึก เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความตั้งใจทำงาน มีวิสัยทัศน์ในการแสดงภาวะผู้นำในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกระบวนการทำงานตามลำดับขั้นตอนที่รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย** ได้วิจัยเรื่อง “อิทธิพลของพฤติกรรมผู้นำ วัฒนธรรมการทำงานในองค์กร และกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจ” ว่า พฤติกรรมผู้นำสร้างความเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมการทำงานในองค์กรเน้นการปรับตัว กิจกรรมการฝึกอบรม และกิจกรรมการพัฒนาของพนักงานมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจ^๕

๕) ด้านการควบคุม พบว่า การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการกำกับดูแลบุคลากรกฎระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้เป็นธรรมกับทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นาคม ธีรสุวรรณจักร** ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี” ว่ารูปแบบการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า^๖

การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้วิจัยได้นำหลักธรรมมาบูรณาการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อย่างเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาโดยการบูรณาการหลักสัปปุริสธรรมในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสภาพแวดล้อม ความต้องการของชุมชน สังคม) รู้เรา (ความรู้ ความสามารถ ความพร้อมขององค์กร ผู้บริหาร บุคลากร) การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหาร ซึ่งเป็นตัวแทนองค์กร ต้องมีการวางแผนงาน อย่างมีเหตุ รู้ผล รู้จักบุคลากร รู้จักพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กร สามารถคาดการณ์ ปัญหาและผลกระทบที่จะตามมา ผู้วิจัยจึงพบว่า การ

^๔กิงดาว จินดาเทวิน, “การศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต) ในจังหวัดอุดรดิตถ์”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ๒๕๕๒).

^๕เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย, “อิทธิพลของพฤติกรรมผู้นำ วัฒนธรรมการทำงานในองค์กรและกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจ”, **ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๒).

^๖นาคม ธีรสุวรรณจักร, “รูปแบบการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี”, **ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔).

พัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารขององค์กรปกครองท้องถิ่น โดยการเพิ่มการเรียนรู้ให้มีความสำคัญกับการกิจศักยภาพบุคลากรและความต้องการของประชาชน ตามองค์ความรู้ที่ได้ คือ “LIGPT. Model” ดังนี้

รูปแบบการพัฒนาบทบาทและหน้าที่

L = Learning เพิ่มการเรียนรู้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเพิ่มการเรียนรู้ การค้นปัญหา/หาสาเหตุ ความต้องการขององค์กร/ท้องถิ่น และปัจจัยต่าง ๆ ในการวางแผน จัดความพร้อม เรียนรู้สภาพองค์กร อย่างมีเหตุในการใช้กฎระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง รู้จักผลและการให้โอกาสอย่างมีเหตุ มีเป้าหมาย รู้แนวทางผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และรู้จักท้องถิ่น รู้จักบุคลากร ด้วยการสั่งการอย่างโปร่งใส ชัดเจน ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาว

I = Importance ให้ความสำคัญกับการกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับการกิจการงานขององค์กร ความพร้อม อัตรากำลังขององค์กร ความต้องการของประชาชน แผนพัฒนาท้องถิ่น นโยบายการทำงาน กิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

G = Goal กำหนดเป้าหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบาย เป้าหมายการทำงานอย่างมีสาเหตุ รู้ผลที่จะได้รับ สามารถจัดสรรงบประมาณได้ ทันต่อกำหนดระยะเวลา และความต้องการของประชาชน ฟังเสียงประชาชนในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

P = Participation สร้างการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบทบาทการบริหารทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร เพื่อให้นโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย สร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น เรียนรู้องค์กร

T = Transparency มีความโปร่งใส บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน มีการแถลง แสดงนโยบาย โครงการ กิจกรรม ให้ประชาชนรับรู้ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโดยภาคประชาชน ว่าเป็นไปตามแผน โปร่งใสหรือไม่อย่างไร ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ คุณ และโทษ ของบทบาทการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. ข้อเสนอแนะ

๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาบทบาทและหน้าที่การเข้าถึงประชาชนให้ได้ เพื่อลดช่องว่างและปัญหาหาระหว่างราษฎร์ รัฐ ตามตัวแบบ “LIGPT. Model” บูรณาการหลักธรรม เพื่อพัฒนาบทบาทและหน้าที่การบริหารงาน ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ คือ **ด้านการวางแผน** หมายถึง ผู้บริหารต้องมีความพร้อมในการประชุม การวางแผน ยึดถือกฎระเบียบในการบริหารงาน **ด้านการจัดองค์การ** หมายถึง ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญในกฎระเบียบ ข้อบังคับ ขอบเขตการทำงาน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับองค์กร **ด้านการสั่งการ** หมายถึง ผู้บริหารต้องแสดงเจตจำนงให้เห็นถึงความโปร่งใสการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบได้ **ด้านการประสานงาน** หมายถึง ผู้บริหารร่วมกันจัดทำแผนงานและแนวทางการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าขององค์กร **ด้านการควบคุม** หมายถึง ผู้บริหารทุกระดับสามารถวิเคราะห์ปัญหาและเลือกปัญหาที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน ในการตอบสนองความต้องการของประชาชน และแก้ปัญหาสาธารณะ หรือปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน เป็นต้น

๔.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ด้านวางแผน การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ ผู้บริหาร ระดับปฏิบัติการ และภาคประชาชน จะต้องร่วมคิดร่วมวางแผน **ด้านการจัดองค์การ** ผู้บริหาร จะต้องร่วมคิดร่วมกันจัดองค์กรให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ **ด้านการสั่งการ** แสดงออกถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน **ด้านการประสานงาน** เพื่อให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำของทุกฝ่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชน **ด้านการควบคุม** เป็นการติดตามความก้าวหน้าของงานตามนโยบาย โครงการ แผนงานของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น

บรรณานุกรม

(๑) วารสาร:

ธิตวุฒิ หนัณมี. “มิติใหม่ของการบริหารองค์ภครฐ”. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๓ กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๗.

(๒) วิทยานิพนธ์/รายงานการวิจัย:

ณรัฐ วัฒนพานิช. “การปรับพฤติกรรมมนุษย์ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗”. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑.

พรชนก ทองลาด. “อิทธิพลของพรหมวิหารธรรมที่มีต่อความพึงพอใจในการทำงานและการปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานเซรามิกในภาคเหนือตอนบน”. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐.

กิ่งดาว จินดาเทวิน. “การศึกษาและพัฒนาารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในจังหวัดอุดรดิถ์”. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ๒๕๕๒.

เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย. “อิทธิพลของพฤติกรรมผู้นำ วัฒนธรรมการทำงานในองค์การและกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อผลลการปฏิบัติงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจ”, ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๒.

นาคม ธีรสวรรณจักร. “รูปแบบการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี”. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔.